

KANDIDATNUMMER

3162

Sidetall

1

av

2

Husk å skrive kandidatnummer og sidetall på hver side av besvarelsen!

ISSN 0130

Intensivt mellomkurs i norsk, trinn III

Skriftlig eksamen

4 timer

Den internasjonale sommerskole

Universitetet i Oslo

2014

3762

I. Lytteprøve**Spørsmål. Svar med hele setninger. Skriv svarene på dette arket.**1. Hvilke to betydninger har ordet *sapmi*?Først betydning er navn^{de} samiske områder.

Andre betydning er navn etniske gruppen.

2. Hva er Nordkalotten?

Nordkalotten kaller vi Nord-Norge, Sverige, Finland og en del av Russland
Kalbhypp.

3. Hvilke faktorer kan en same basere sin identitet på?

En av de faktorene er morsmål språk

Andre er genetiske faktoren og kombinasjoner.

4. Hvordan fungerte siida-systemet som grunnlag for å organisere det tradisjonelle samiske samfunnet?

Siida-systemet organiserte seg samene i små grupper som slo seg ned i rike områder ved kysten. Samene levde av jakt, fiske...

5. Hva var årsaken til at samene aldri greide å mobilisere noen særlig motstand mot koloniseringen av territoriene deres?

Da kolonisering skjedde samene tapte sok av egen territorien. De organiserte
forvar mot kolonisten i såkalte enhetene samiske.

6. Nevn to eksempler på hvordan forvaltningspolitikken overfor samene ble praktisert.

Språk politiken - samiske barna måtte lære på norsk uten å vite hva læreren sa? ^{og lærer} De var tvunget språk som tilhenger
Jordbruk politiken - 1902 - bare som kunne norsk kan lei å kripe jord. ^{finsk og russisk}

7. Hva står det i paragraf 110a i Grunnloven?

1948 - vedtok loven om likestilling mellom kulturel, skolen, økonomi, sosb!...

1988 - egen sammen paragraf i loven.

8. Hvilken oppgave har Nordisk sameråd?

Nordisk ^{sameråd} var samarbeidet organ som ligger i alle nordiske land, som handlet
over radio, tv. Nordisk sameråd støttet å etablere flere samiske institusjoner, litteratur, film, teater,
de bevare religion - samisk.9. Hvilken funksjon hadde *noaiden* i det gamle samiske samfunnet?

Noaiden hadde rolle å bevare religion, tradisjon, forbindelse mellom familier.

10. Hvem var Lars Levi Læstadius?

Han var aktivist sau representerte samene.

II: Tekst med oppgaver

Tiåret som teller

(Aftenposten, 15.9.2013)

Populærkulturen vil ha oss til å dyrke ungdomstiden til vi er langt oppi trettiårene. Det kan være en tabbe.

- Ah, tjueårene.

BI-studenten Junaid Khan (26) smaker fornøyd på ordet.

- Jeg kaller det "det gylne tiår". Man tror man kan få til hva som helst, alle drømmer skal gå i oppfyllelse.

Avgjørende

Tjueårene er den perioden i livet som har størst innflytelse på voksenlivet. Vi tar mer enn 80 prosent av våre mest betydningsfulle beslutninger før vi fyller 35, ifølge den amerikanske psykologen, professoren og forfatteren Meg Jay.

I sin bok *The defining decade: Why your twenties matter* uttrykker hun bekymring over at dagens unge roter bort tjueårene i den tro at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

Finne seg selv

Ord som *kidults* og *twixters* oppsto i USA på midten av 2000-tallet for å beskrive en ny og raskt voksende gruppe av unge mennesker i tje- og trettiårene. Mange av dem aner ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med. De lurar på om de skal bli fotografer, advokater eller partyarrangører.

- Denne usikkerheten gjør dem bekymret. De blir forsørget av foreldrene, er uten forpliktelser, gjerne universitetsutdannet, men har i beste fall en lavtlønnet jobb, sier Jay.

- I dag handler "ung voksen"-perioden om sosiale forandringer: Flytte hjemmefra, etablere seg i egen bolig, fullføre utdanning, etablere seg på arbeidsmarkedet og utforske kjærlighetslivet. Økt individualisering gir økte valgmuligheter, men også økt ansvar for eget livsløp, sier NOVA-forskeren Christer Hyggen.

- Jeg mener det er viktig at vi ikke bare fordømmer dem som "umodne voksne", men anerkjenner at de er i en fase som er viktig, sier Hyggen.

Også psykolog Meg Jay mener medier og populærkultur må slutte å bruke uttrykk som kidults og twixters fordi det bidrar til banalisering. Hvis man ikke får gjort nok i tjueårene, blir det desto mer som må realiseres i trettiårene.

Store forventninger

- Det er ikke de unges skyld at de i dag har for store forventninger til hva livet skal by på, hevder trendforsker og sosialantropolog Gunn Helen Øye.
- Alle generasjoner har et handlingsmønster som speiler samfunnet de lever i. Denne generasjonen er blitt sånn på grunn av noe.

Hun kaller dem «fordi-generasjonen»: De unge som kun gjør det som kan skrives på CV-en. De er vokst opp med støttende foreldre og er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper som dyrker dyktighet. Det blir dermed tydelige ytterpunkter, med de flinke som lykkes i alt på ene siden, og de som faller helt utenfor på den andre.

For sin egen skyld

Junaid Khan (26) sluttet på studiene på BI i Nydalen for noen år siden, men er tilbake på skolebenken etter å ha tenkt seg grundig om.

- Jeg testet arbeidslivet i noen år, men til slutt innså jeg det selv: Utdanning er viktig. Og når du selv innser det, at du gjør det for din egen og ikke for noen andres skyld, da er du blitt voksen, sier Khan.
- Jeg tror vi sier at du kan kalle meg en ung mann, ikke voksen.

A. Spørsmål til teksten «Tiåret som teller».

1. Hvorfor er forfatteren Meg Jay bekymret for dagens unge?

Hun bekymret for dagens unge fordi dagens unge tenker at de har all verdens tid til å finne ut hvem de er, hva de vil med livet sitt og hvordan de skal utnytte de viktige tjueårene.

2. Hva er det som karakteriserer gruppen kidults/twixters?

Det er en ny og raskt voksende gruppe, der man kan ikke hva de skal gjøre, hvor de skal bo og hvem de skal leve sammen med, de avhenger av foreldrene og mange av dem er bekymret.

3. Hva mener Gunn Helen Øye når hun kaller unge i dag "fordi-generasjonen"?

Hun ønsker å forklare at dagens unge avhenger mye av foreldrene sine og det er blitt sosialisert inn i samfunnsgrupper. Hun anbefaler at unge må være mer selvstendige.

4. Hvorfor bestemte Junaid Khan seg for å gå tilbake til studiene?

Han begrep at utdanning er viktig for ham, og han bestemte å forsette sin egen utdanning.

3162

B. Fullfør setningene (så de gir samme mening som i teksten).

1. "Det gylne tiår" blide tiår, morsomt, gd.:
2. Den perioden i livet som betydning del av livet, del av livet, etap
3. På midten av 2000-tallet slik som i løpet av 2000-tallet, omkring...
4. Økte valgmuligheter s flere muligheter for noe, øker sjansen for noe.
5. Hvis man får gjort nok i tjueårene, oppleve nok, gjennomgå.

C. Alternative uttryksformer

1. A. De blir forsørget av foreldrene sine.
B. Det er foreldrene som er forsørget (bekymret)
2. A. Noen samfunnsgrupper dyrker dyktighet.
B. I noen samfunnsgrupper _____
3. A. Denne usikkerheten gjør dem bekymret.
B. De blir bekymret på grunn av deres usikkerheten.
4. A. «Det er ikke de unges skyld at de har for store forventninger,» hevder Gunn Helen Øye.
B. Gunn Helen Øye hevder at Det ikke er de unges skyld at de har for store forventninger.
5. A. Junaid Khan er tilbake på skolebenken.
B. Junaid Khan har kommet tilbake på skolebenken.

D. Verb.**Sett inn riktig form av verbet.**

- å finne Noen dager etter at Whitney Houston fant død,
- å spille hadde en av sangene hennes spilt på
- å spille flere radiostasjoner. Den sangen man spilte på den tiden, var "The greatest love of all". Innholdet i teksten er enkelt:
- å oppleve Den største kjærligheten du vil kunne oppleve, er kjærligheten til deg selv. Forfatteren Jean M.
- å utgi Twenge utga i april 2006 boka *Generation Me*,
- å få og filosofien hennes fikk samme navn som boka i løpet av årene som har gått.
- å handle Jean M. Twenge lot boka å handle om de som
- å føde ble født på 70-, 80- og 90-tallet. Boka dreide
- å oppleve seg om mennesker som aldri tidligere har opplevd
- å fortelle en krig, og boka fortalte at de var unike, at alt de
- å gjøre var viktig og riktig. For noen måneder
- å lese siden var det mulig å lese en rørende
- å fortelle artikkel i en avis der en ung journalist fortalte
- historien om sin døde mor. Fra å være morsom og levende
- å forvandle seg å forvandle moren hans
- å forsvinne til å bli en dypt deprimert kvinne, og til slutt forsvinner
- hun inn i elsk-deg-selv-bøkene. Hun er en av mange. Vi
- å realisere seg realiserer oss selv nå for tiden, vi
- å forvente forventer hele tiden å få en jobb som
- å betale blir godt betalt, slik at det er

- å kjøpe mulig for oss å kjøpe et stort hus i Ullevål Hageby.
- å by Men hva er lykke, og hva har livet budt på til
- å bli syvende og sist? Møtet med virkeligheten blir
- å være brutalt for *Generation Me*, for kanskje vi ikke er så
- å mene unike likevel? Hva ville Whitney Houston mene
- å leve om alt dette, hvis hun har levd.

E. Setningsbinding

Knytt sammen de to setningene ved hjelp av ordene som står i parentes. Du kan bytte om på rekkefølgen av setningene, men det logiske innholdet må være det samme.

Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene. ^p

De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli. ^u

- (fordi) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene fordi de unge ofte har store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (så) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, så mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (derfor) De unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli, Derfor kan mange av dagens tjuåringere bli skuffet når de kommer i trettiårene.
- (for) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, for de unge har ofte store forventninger til hvordan livet skal bli.
- (av den grunn) Mange av dagens tjuåringere kan bli skuffet når de kommer i trettiårene, av den grunn de unge ofte har forventninger til hvordan livet skal bli.

F. Sett inn adjektivet og substantivet i riktig form i setningene.

viktig – periode

Til slutt leste vi om noen viktige perioden i verdenshistorien.

Tjue- og trettiårene er en av viktigste periodene i livet.

Hvilken perioden synes du er viktigere enn barndommen?

Jeg mener at ungdomstiden er den aller viktigste perioder i livet.

Hva skal du gjøre i denne viktige perioden?

G. Lukeøvelse

Fyll inn de åpne lukene med ett ord i hver.

Ventelister for kortreist, økologisk mat

Aftenposten, 14. juli 2014

Det er en ventelister for å abonnere på kortreist mat i Oslo.

Oslo Kooperativ har 777 medlemmer som kan bestille ferdige grønnsaksposer og flere

av 1000 Oslo-borgere står på venteliste for å bli medlem.

– Vi merker at dette er noe folk vil ha, sier Mads Pålsrud, styremedlem.

- Går rett inn i «tidsånden»

Mens oppstarten i fjor vår er ventelistene bare blitt lengre og lengre.

– Moteriktig, sunt, bærekraftig, etisk riktig - kortreist mat er et positivt ladet tema på

mange måter. Det går rett inn i «tidsånden». Jeg tror vi trenger til å se mer og

mer av denne typen tilbud av kortreist mat, sier Annechen Bugge, som forsker på

nordmenns spisevaner på SIFO. Hun tenker at man ser en økende interesse i

samfunnet for alle aktiviteter som er knyttet til mat, og særlig knyttet til det lokale og

kortreiste.

- Vil ha mat med historie

Det vi ser, er en økende opptatthet av sunnhet og helse. Stadig flere ønsker et råvarebasert kosthold, og forbrukerne legger med på å lage mat fra bunnen av. Folk ønsker mat med en historie. Mange vil gjerne kunne produsere maten i stor grad selv. Man vil tilbake til noe friskt og naturlig, og vi ser at mange forbrukere til å kjøpe norsk og kortreist.

- En selvfølge

Hanna Halpren, daglig leder på Restaurantakademien i Stockholm, sier at trenden er global. Hun tror at økologisk og kortreist mat etter hvert vil bli en selvfølge.

– Det vi ser, er at vi mennesker ikke kjenner noe helt trygge. Vi vil tilbake til den gamle, mens verden, men på en moderne måte. Neste uke vil Kooperativet ta opp 500 nye medlemmer. 200 halveres ventelisten. Mange har ventet i nesten ett år, sier Helene Austevoll, styremedlem i Oslo Kooperativ. Man får et helt annet forhold til å lage skape maten når man vet hvor den kommer fra.

Trenger mer plass

Det finnes flere dv abonnementsordninger for frukt og grønt i Oslo. Kooperativet skiller seg ut ved at de er drevet på dugnad. Her må medlemmene til bidra, enten ved å pakke poser eller med å drifte organisasjonen. De kaller seg et «arbeidsfellesskap». Nå ønsker de å starte lokale kooperativer business omkring i Oslo, og er allerede på utkikk for nye lokaler på Tøyen. Flere andre byer er interessert i å følge etter.

- Det har virkelig tatt seg opp de siste årene. Det er en direkte link for bonden og forbrukeren som jeg tror mange setter med på, sier Pålsrud.

Do not write
in this space

Generasjonskløften blir mindre - hvor går vi?

Likestiling er noe vi møtter hver dag.

Vi møtter ^{det} på job, skolen og i fritiden.

Med likestiling forstår jeg at ^{alle} kvinner og ^{og eldre} menn skal ha samme rettigheter, plikter, muligheter på alle samfunnsområdene. Men det var ikke sånn / før tiden.

- Moderne livet gir mulighet at eldre kan delta på samme måten som unge mennesker. Stadig flere ~~har~~ besteforeldre er selvstendig å klare seg allene. Mange eldre har i dag bedre helse enn før. På den måten de kan koste seg med barne barn sine. De bestar ofte å reise noen europeiske steder med barnabarn og på den måten de kan kultivere kontakt ~~med barn~~ ^{hyperopdr}. De hjelper ofte barna sine mens de ^{det} kan. Når det gjelder alder mellom 40 og 50 årene, kan de forsette ^{sin} egen utdanning hvis du vil. Stadig flere voksne kan vi se på universitetene eller høyre skoler der de kan fri lære å ha utdanning. Når det gjelder utemper av vokseren, har de problem oftest med ny avansert teknik som er nødvendig i dagens livet. De har problemer med nettet, datamaskinen osv. På annen siden har de erfaring som ~~de~~ kan hjelp ungdommer. Av dem kan vi lære forskjellige tradisjonelt kunner og mønstre oppfølelse. I dag ~~vi~~ kan vi se mange selskapene som består av unger og elder. Elder hjelper unger i livssituasjoner mens ungdommer med aktuelle og moderne temaet.

For meg er viktig at voksne slik som eldre får mulighet å integrere i samfunnet uten ^{tvil} ~~rett~~ at eldre kan være påbrudd i noen situasjon. Vi må være antakelig mot eldre å hjelpe deres.